

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA
NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.com.pl, http://www.krs.com.pl
tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00, tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, 2 listopada 2020 roku

Pan Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych
Senat RP

Kancelaria Senatu
ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa

RP/139/2020/DKp

Szanowny Panie Przewodniczący,

W imieniu Krajowej Rady Spółdzielczej, której ustawowym zadaniem jest m.in. inicjowanie oraz opiniowanie aktów prawnych dotyczących spółdzielczości i mających dla niej istotne znaczenie, proszę o dokonanie zmian w **Ustawie z dnia 28 października 2020 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 248)** i uwzględnienie spółdzielni w regulacjach tzw. estońskiego CIT (uzasadnienie poniżej) oraz wprowadzenia zmiany art. 17 ust. 1 pkt 44) w odniesieniu do spółdzielni mieszkaniowych (uzasadnienie strona 6). Wobec powyższego wnoszę o:

I. W art. I wprowadza się następujące zmiany:

1) w pkt 2

- a) w art.7 ust.7: po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”
- b) w art.7 ust.7 pkt 1: po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

2) pkt 3

- a) w art. 7aa ust. 1: po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

b) w art. 7aa ust. 1 pkt 1 lit. a; po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

c) w art. 7aa ust. 1 pkt 2; po wyrazach „w kapitale własnym” dodaje się wyrazy „lub funduszu zasobowym”

d) w art. 7aa ust. 1 pkt 2 lit. a; po wyrazach „w kapitały ” dodaje się wyrazy „lub fundusze”, a po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

e) w art. 7aa ust. 1 pkt 2 lit. b; po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

3) w pkt 4 lit.a

a) w art. 12 ust.1 pkt 4e; po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

b) w art. 12 ust.1 pkt 5a; po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

4) w pkt 4 lit. d; w art. 12 ust.4 pkt 28 po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

5) w pkt 5 lit. a; w art. 15 ust. 1ab pkt 3 po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

6) w pkt 5 lit.b

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„po ust. 1ha dodaje się ust. 1hb-1hf w brzmieniu:”

b) w art.15 ust. 1hb; po wyrazach „w kapitale rezerwowym” dodaje się wyrazy „lub funduszu zasobowym”

c) w art. 15 ust. 1hc; po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

d) po ust. 1he dodaje się ust. 1hf w brzmieniu:

„1hf. W przypadku spółdzielni oraz przedsiębiorstw finansowych, o których mowa w art. 28j ust. 5, funduszem na cele inwestycyjne, o którym mowa w ust. 1hb jest fundusz zasobowy lub fundusz cyfryzacji wyodrębniony w ramach pozostałych funduszy tworzonych w takich spółdzielniach zgodnie z odrębnymi przepisami, których środki przeznaczone są na cele związane z inwestycjami na rozwój spółdzielni lub z cyfryzacją przedsiębiorstwa.”;

7) w pkt 5 lit. c; w art.15 ust. 1 ze po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

8) w pkt 6; w art. 16 ust. 1 pkt 48c po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

9) w pkt 7; w art.16g ust.22 po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

10) w pkt 8; w art. 16h ust.3e po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

11) w pkt 9; w art 18aa po wyrazach „spółek kapitałowych” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

12) w pkt 10

a) w art. 28c pkt 1; średnik zastępuje się kropką i dodaje się wyrazy ”Za podmioty powiązane nie uważa się członków spółdzielni”

b) w art. 28d ust. 1 pkt 2; po wyrazach „w kapitale własnym” dodaje się wyrazy „lub w funduszu zasobowym”

c) w art. 28d ust. 1 pkt 2 lita; po wyrazie „kapitały” dodaje się wyraz „(fundusze)”

d) w art. 28 d ust.2: po wyrazach „ w kapitale własnym” dodaje się wyraz „(funduszu)”

e) w art.28 j ust .1 pkt 4; po wyrazach „spółki akcyjnej” dodaje się wyrazy „lub spółdzielni”

f) w art, 28i; dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Opodatkowaniu ryczałtem mogą podlegać również spółdzielnie, w tym przedsiębiorstwa finansowe, o których mowa w art. 15c ust. 16, prowadzące działalność w formie spółdzielni. W takim przypadku do przedsiębiorstw finansowych warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 i 6 nie stosuje się. Do przedsiębiorstw tych nie stosuje się art. 28q i art. 28s.”;

g) w art. 28k:

- ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przedsiębiorstw finansowych, o których mowa w art. 15c ust. 16, z wyłączeniem przedsiębiorstw finansowych, o których mowa w art. 28j ust. 5;”,

- dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"4. Pojęcia udziałowca i akcjonariusza używane w niniejszym rozdziale nie obejmują swoim zakresem członka przedsiębiorstwa finansowego, o którym mowa w art. 28j ust. 5.”;

h) w art.28m ust.3 pkt 6; po wyrazach „ kapitału zakładowego” dodaje się wyrazy „lub funduszu udziałowego spółdzielni”

i) w art.28m ust.4 pkt 1; po wyrazach „na rzecz spółek” dodaje się wyrazy „oraz spółdzielni”

j) w art. 28m dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

"9. Przepis ust. 1 pkt 5 nie ma zastosowania do przedsiębiorstw, o których mowa w art. 28j ust. 4, także w przypadku ich połączenia z inną spółdzielnią finansową. Dochód taki podlega jednak opodatkowaniu z chwilą likwidacji przedsiębiorstwa.”;

Uzasadnienie:

Powyższe propozycje zapisów ustawowych są niezwykle istotne dla wielu spółdzielni funkcjonujących na terenie całego kraju.

W ocenie Krajowej Rady Spółdzielczej pominięcie spółdzielczości przy wprowadzaniu korzystnych rozwiązań podatkowych ograniczy możliwości rozwoju gospodarczego spółdzielni, jak również spowoduje pogorszenie konkurencyjności względem innych podmiotów funkcjonujących na rynku, a które zostaną objęte nowymi regulacjami.

Projekt ustawy przewiduje dwa alternatywne warianty opodatkowania na nowych zasadach. Pierwszy z nich, wzorowany na systemie estońskim, wiążący dochód do opodatkowania z kategoriami prawa bilansowego, zakłada przesunięcie momentu powstania obowiązku podatkowego na moment dystrybucji zysku.

Wariant drugi zakłada, że podatnik będzie mógł zaliczać odpisy na specjalny fundusz inwestycyjny do kosztów uzyskania przychodów, co pozwoli osiągnąć podobny efekt ekonomiczny z uwzględnieniem dotychczasowych zasad opodatkowania, obowiązujących w ustawie CIT.

Zgodnie z uzasadnieniem, rozwiązania zawarte w projekcie ustawy są *„adresowane do grupy przedsiębiorców, która z uwagi na słabszą pozycję konkurencyjną i związane z tym m.in. mniejsze możliwości pozyskiwania finansowania zewnętrznego oraz towarzyszący temu niedobór środków pieniężnych na realizację inwestycji, nie może rozwijać się zgodnie ze swoim potencjałem. (...) Regulacje skierowane są do podmiotów, które chcą realizować proinwestycyjną strategię rozwoju w szczególności poprzez wzrost zatrudnienia oraz systematycznie ponoszone nakłady inwestycyjne zwiększające ich realny kapitał. (...) Nowy model opodatkowania ma stanowić dla tych podatników elastyczne narzędzie znoszące wyżej wskazane bariery i wyrównujące szanse mniejszych przedsiębiorstw na rynku. (...)”*

Podzielając w pełni potrzebę wyrównania pozycji konkurencyjnej mniejszych przedsiębiorstw należy zauważyć, że z projektowanych rozwiązań nie będą mogły skorzystać spółdzielnie, w tym spółdzielcze instytucje finansowe, które na rynku produkcji i usług, w tym finansowych, muszą konkurować ze znacznie większymi i silniejszymi kapitałowo podmiotami, w tym z bankami komercyjnymi. Projekt adresuje bowiem nowe narzędzia wyłącznie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych. Tymczasem spółdzielnie, podobnie jak spółki kapitałowe są własnością udziałowców (członków spółdzielni) a zysk (nadwyżka bilansowa) podlega podziałowi, w tym także na rzecz udziałowców (członków), od którego pobiera się zryczałtowany podatek na identycznych

zasadach jak w przypadku udziałowców/akcjonariuszy spółek kapitałowych lub przeznacza na kapitał (fundusz zasobowy).

Spółdzielnie, tak jak spółki kapitałowe, do których adresowane są nowe rozwiązania posiadają prostą strukturę udziałową i nie posiadają udziałów w kapitale innych podmiotów. Spółdzielnie, podobnie jak spółki kapitałowe, do których adresowane są nowe rozwiązania podlegają jednakowym zasadom opodatkowania w klasycznym systemie CIT.

Spółdzielnie, w tym spółdzielnie finansowe, ze względu na spółdzielczą strukturę własnościową mają ograniczone możliwości budowania kapitału, jednocześnie z uwagi na rosnące wymagania konsumentów oraz agresywną konkurencję na rynku oraz postępującą cyfryzację zmuszone są do ponoszenia znaczących nakładów inwestycyjnych m.in. na wdrażanie nowych technologii produkcji i rozwój zdalnych kanałów świadczenia usług, w świetle projektu obowiązane będą do ponoszenia obciążeń podatkowych na dotychczasowych zasadach i to pomimo, że dystrybucja zysku doznaje w nich istotnych ograniczeń lub jest całkowicie wyłączona z mocy prawa.

W związku z powyższym Krajowa Rada Spółdzielcza zwraca się z prośbą o objęcie zakresem projektu również spółdzielni, w tym spółdzielni finansowych, w celu wyrównania ich pozycji konkurencyjnej poprzez umożliwienie im wygenerowania środków na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych niezbędnych do poniesienia w związku z rosnącymi - także z powodu pandemii - potrzebami w zakresie podnoszenia jakości i innowacyjności produkcji oraz usług, w tym cyfryzacji ich działalności.

Jednocześnie z uwagi na odmienną regulację prawnych określających sposób funkcjonowania spółdzielni w odniesieniu do spółek kapitałowych, jak również biorąc pod uwagę sam rodzaj prowadzonej przez nie działalności postulowane regulacje powinny zostać dostosowane do charakteru działalności spółdzielni. Przykładowo, z uwagi na występujące ograniczenia bądź brak możliwości dystrybucji zysku spółdzielni do swoich członków, czy też znaczącą ilość członków, jak również rodzaj działalności w spółdzielniach finansowych polegający między innymi na udzielaniu kredytów i pożyczek, konieczna wydaje się modyfikacja odpowiednich przepisów dotyczących wprowadzanych rozwiązań, w tym między innymi odnosząca się do obowiązków raportowych, czy do opodatkowania zysków niepodzielonych w momencie zakończenia korzystania z opodatkowania ryczałtem, czy też odnośnie wyłączenia zakazu uzyskiwania znaczących przychodów z tytułu odsetek od pożyczek oraz zmian w opodatkowaniu osób fizycznych z tytułu otrzymanej dywidendy.

II. „Art. 1 W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1406, 1492, 1565) wprowadza się następujące zmiany: .

1) W art. 17 ust. 1 pkt 44 skreśla się wyrazy „spółdzielni mieszkaniowych”

Uzasadnienie:

Zwolnienie przedmiotowe określone w art. 17 ust. 1 pkt 44 w/w ustawy, w brzmieniu aktualnie obowiązującym, wyłączające z opodatkowania m.in. *dochody spółdzielni mieszkaniowych uzyskane z gospodarki zasobami mieszkaniowymi w części przeznaczonej na cele związane z utrzymaniem tych zasobów, z wyłączeniem dochodów uzyskanych z innej działalności gospodarczej niż gospodarka zasobami mieszkaniowymi* wprowadzone zostało z dniem 1 stycznia 2007 r. ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2006 r. nr 217 poz.1589) .

Zmiana ta spowodowała, że spółdzielnie mieszkaniowe, jako podatnicy CIT, zostały zobowiązane do określenia dochodu (straty) z gospodarki zasobami mieszkaniowymi. Pojęcie „gospodarka zasobami mieszkaniowymi” (dalej gzm) nie zostało zdefiniowane ustawowo i z tego względu - pomimo interpretacji ogólnej Ministra Finansów z dnia 5 marca 2008 r. nr DD6 8213-438/II/KWW/07/MB7/82) - spółdzielnie mieszkaniowe nadal borykają się z prawidłowym określeniem dochodu z gzm.

Ponadto w/w zwolnienie podatkowe wymusza w spółdzielni podział przychodów i kosztów podatkowych na dwa rodzaje działalności: gzm, w tym utrzymanie i eksploatacja lokali mieszkalnych i pozostała działalność, w tym z tytułu utrzymania i eksploatacji lokali mieszkalnych od osób niebędących członkami spółdzielni oraz lokali użytkowych.

Dodatkowo, spółdzielnie mieszkaniowe - w myśl art.6 ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych - zobowiązane są do ustalania wyniku na eksploatacji i utrzymaniu każdej nieruchomości, który to wynik jest szerszy od wyniku z gzm, bowiem dotyczy lokali użytkowych, a jednocześnie jest węższy o te elementy pozostałych przychodów i kosztów pozaoperacyjnych oraz przychodów i kosztów finansowych, które dotyczą gzm, a nie wchodzą w zakres wyniku z eksploatacji i utrzymania nieruchomości.

Ustalenie wyniku na gzm - w celu skorzystania ze zwolnienia z podatku dochodowego - wymaga zatem wprowadzenia dodatkowych ewidencji podatkowych i jest wyjątkowo

skomplikowane i czasochłonne. Gdyby faktycznie spółdzielnia korzystała ze zwolnienia z podatku - w myśl art. 17 ust. 1 pkt 44 - ten poświęcony czas byłby zrekompensowany zmniejszeniem podatku.

Jednakże, co do zasady na gospodarce zasobami mieszkaniowymi spółdzielnie mieszkaniowe ponoszą straty, a w takim przypadku, zgodnie z art.7 ust.3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w dochodzie do opodatkowania nie uwzględnia się przychodów i kosztów z działalności objętej zwolnieniem przedmiotowym (w tym określonym w art. 17 ust. 1 pkt 44 ustawy CIT), czyli nie uwzględnia się przychodów i kosztów z gospodarki zasobami mieszkaniowymi, a więc strata z gospodarki zasobami mieszkaniowymi faktycznie zwiększa dochód do opodatkowania z pozostałej działalności i jednocześnie zwiększa należny podatek dochodowy.

Poza tym, z ustaleniem dochodu z gzm - wiążą się w dalszym ciągu wątpliwości i problemy. Jednym z nich jest brak możliwości uznania za gzm dochodów z lokali mieszkalnych, jeżeli pochodzą one od osób nie będących członkami spółdzielni. Tak bowiem orzekł NSA w wyroku z 18.06.2015 r. (II FSK 1025/13) stwierdzając, że „wszelkie usługi na rzecz podmiotów niebędących członkami spółdzielni mieszkaniowej, w tym także wynajmowanie garaży, pozostają bez związku z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych członków oraz ich rodzin i nie stanowią gzm w rozumieniu art. 17 ust. 1 pkt 44”, a także informuje Krajowa Informacja Skarbowa w pismach m.in. z dnia 13.12.2019 r. nr (0111-KDIB2-1.4010.478.2019.1.AT), z 24.04.2018r. nr (0111-KDIB2-3.4010.23.2018.1.KK), z 20.12.2018 r. nr (0111-KDIB2-3.4010.290.2018.2.HK) i z 7.01.2019 r. nr (0111-KDIB2-1.4010.463.2018.1 .AT).

W tej sprawie również Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych RP w Warszawie zwrócił się w dniu 10 grudnia 2018 r. do Ministerstwa Finansów o wszczęcie postępowania o wydanie interpretacji ogólnej, w zakresie stosowania art. 17 ust. 1 pkt 44 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, odnośnie przychodów spółdzielni mieszkaniowych uzyskiwanych od osób nie będących członkami spółdzielni. Jednakże postanowieniem z dnia 27.06.2019 r. Minister Finansów pozostawił wniosek Związku bez rozpatrzenia, z uwagi na brak przesłanek do wydania interpretacji ogólnej, bowiem nie stwierdzono niejedności pomiędzy orzecznictwem a interpretacjami.

Rezygnacja ze zwolnienia z dochodu gzm spółdzielni mieszkaniowych zapewniłaby konstytucyjną równość podatników gospodarczych, ponieważ zwolnienie to jest faktycznie iluzją, gdy spółdzielnie z uwagi na to rozwiązanie płacą większe podatki. Zmiana ta ponadto

obniżyłaby obciążenia fiskalne dla spółdzielni mieszkaniowych, co potwierdza poniższy przykład:

Spółdzielnia mieszkaniowa za 2020 r. uzyskała następujące wyniki podatkowe:

LP		Gospodarka zasobami mieszkaniowymi	Działalność pozostała, w tym z lokali mieszkalnych od osób nie będących członkami i z lokali użytkowych	Razem
1	Przychody	5 200 000	4 900 000	10 100 000
2	Koszty	5 700 000	4 200 000	9 900 000
3	Dochód (+) /strata (-)	(-) 500 000	(+) 700 000	(+) 200 000
4	Podatek CIT 19 %	0,00	133 000	38 000

Uprzejmie proszę o uwzględnienie przedłożonych propozycji zmian.

Z wyrazami szacunku,
PREZES ZARZĄDU
Krajowej Rady Spółdzielczej
dr inż. Mieczysław Grodzki